Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

Stalna konferencija gradova i opština

Savez gradova i opština Srbije

PRAVNE NOVOSTI

Bilten SKGO za propise od značaja za lokalnu samoupravu

God. III, br. 6 — Beograd, 22. april 2020. godine

IZMENE I DOPUNE ZAKONA O KULTURI

NOVO

- ✓ Precizno utvrđene delatnosti koje sve zajedno predstavljaju predmet regulisanja zakona
- ✓ Jasno utvrđeni sistem funkcionisanja kulturnih manifestacija i festivala koje su od posebnog značaja i sistem osnivanja ustanova kulture koje se bave zaštitom kulturnog nasleđa
- ✓ Usaglašavanje sa Zakonom o opštem upravnom postupku
- ✓ Precizno definisana procedura finansiranja i sufinansiranja ustanova čiji je osnivač JLS
- ✓ Jasno određena procedura sprovođenja javih konkursa za finansiranje i sufinansiranje projekata u kulturi

PREGLED NAJVAŽNIJIH IZMENA I DOPUNA

PRECIZNO UTVRĐENE DELATNOSTI KOJE SVE ZAJEDNO PEDSTAVLJAJU PREDMET ZAKONA

Zakon o kulturi nema utvrđenu definiciju kulture, već se nabrajaju oblasti kulture u okviru kojih se obavljaju određene kulturne delatnosti, što znači da se određivanje pojma kulture kreće u okvirima definisanja sadržine kulture. U tom smislu, izmenama i dopunama su detaljnije nabrojane delatnosti koje predstavljaju opšti interes u kulturi i to naročito kada je reč o delatnosti zaštite i njenog klasifikovanja po oblastima i vrstama. Kao oblasti zaštite kulturnog nasleđa navode se oblasti nepokretnog, pokretnog i nematerijalnog kulturnog nasleđa, a takođe, precizno su utvrđene delatnosti koje sve zajedno predstavljaju predmet regulisanja zakona, a posebno je istaknuto koje od njih imaju karakter umetničkih delatnosti.

Pored toga, imajući u vidu uticaj tehnološkog razvoja na oblast kulture, dodato je da se kulturnom delatnošću smatraju i poslovi u oblasti upotrebe informacionih i komunikacionih tehnologija, čime se na direktan način stvara pravni osnov za razvoj svih aktivnosti koje se odnose na digitalizaciju naše kulturne baštine, a što je u skladu sa Strategijom održivog urbanog razvoja.

Izmenama i dopunama je posebno naglašeno da se projekti i programi koji se finansiraju ili sufinansiranju iz budžeta JLS od značaja za ostvarivanje opšteg interesa u kulturi, čime se ukazuje na značaj i kvalitet ovih projekata i programa. Takođe, propisano je da je JLS obavezna da do 1. marta tekuće godine, ministarstvu nadležnom za kulturu podnese izveštaj o realizovanim aktivnostima u okviru plana razvoja kulture, kao i o sredstvima izdvojenim za tu svrhu za prethodnu godinu.

Ovu uslugu SKGO realizuje u okviru projekta „Institucionalna podrška SKGO – treća faza“, koji podržava Vlada Švajcarske

JASNO UTVRĐEN SISTEM FUNKCIONISANJA KULTURNIH MANIFESTACIJA I FESTIVALA KOJE SU OD POSEBNOG ZNAČAJA I SISTEM OSNIVANJA USTANOVA KULTURE KOJE SE BAVE ZAŠTITOM KULTURNOG NASLEĐA

S obzirom na to, da je Republika Srbija poznata po održavanju mnogobrojnih kulturnih manifestacija i festivala, koji predstavljaju već prepoznatljiv brend koji prevazilazi značaj kulture, Zakonom je određeno da JLS može odrediti pojedinu manifestaciju ili festival koja je od posebnog značaja za kulturu jedinice lokalne samouprave. Ukoliko je manifestacija ili festival od posebnog značaja za kulturu Republike Srbije, odluku o proglašenju donosi Vlada na predlog ministarstva nadležnog za kulturu. Takođe, jasno su utvrđeni i kriterijumi na osnovu kojih će se procenjivati značaj ovih događaja na centralnom, ali i na lokalnom nivou.

Izmenama i dopunama je jasno utvrđen sistem osnivanja ustanova kulture koje se bave zaštitom kulturnog nasleđa, pa je shodno tome, propisano da JLS osniva ustanove koje obavljaju delatnost zaštite nepokretnih kulturnih dobara i delatnost zaštite arhivske građe za teritoriju jedinice lokalne samouprave. Izuzetno, Vlada RS može osnovati ustanovu koja obavlja delatnost zaštite nepokretnih kulturnih dobara i delatnost zaštite arhivske građe za teritoriju više jedinica lokalne samouprave.

USAGLAŠAVANJE SA ZAKONOM O OPŠTEM UPRAVNOM POSTUPKU

Određene odredbe Zakona o kulturi usaglašene su sa Zakonom o opštem upravnom postupku, čime je obezbeđeno da svi upravni postupci u kulturnom sistemu budu zasnovani na opštim načelima na kojima funkcionišu i upravni postupci u drugim oblastima, čime se u krajnjoj meri obezbeđuje poštovanje prava lica koja u njemu učestvuju.

Pored toga, izmenama i dopunama je precizirana i uloga i odgovornost upravnog odbora u proceduri sprovođenja javnog konkursa za izbor direktora ustanove kulture, tako što je propisano da je upravni odbor dužan da postupa sa prijavama na javni konkurs u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravni postupak. Takođe, zakon je predvideo i obavezu za upravni odbor, da ukoliko ne raspiše javni konkurs u utvrđenom roku, obavesti osnivača o razlozima zbog kojih javni konkurs nije raspisan.

PRECIZNO DEFINISANA PROCEDURA FINANSIRANJA I SUFINANSIRANJA USTANOVA ČIJI JE OSNIVAČ JLS

Izmenama i dopunama Zakona o kulturi jasnije je definisan postupak finansiranja i sufinansiranja ustanova čiji su osnivači Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave, tako što su odredbe usklađene sa drugim sistemskim zakonima iz oblasti finansija, što se pre svega odnosi na jasnije utvrđivanje obaveza osnivača i samih ustanova u proceduri određivanja konkretnih programa koji su predmet budžetskog finansiranja.

U tom smislu, propisano je da organ JLS nadležan za poslove kulture utvrđuje koji će se kulturni programi, delovi programa, tekući rashodi i izdaci iz ustanova kulture finansirati ili sufinansirati sredstvima budžeta JLS. Skupština JLS odlučuje o visini ukupnih sredstava za finansiranje rada ustanove na osnovu predloga godišnjeg programa rada i predloga finansijskog plana za narednu godinu i projekcijama za naredne dve godine. Organ JLS nadležan za poslove kulture, zaključuje sa ustanovom kulture godišnji ugovor o finansiranju delatnosti ustanove. Finansijska sredstva koja su odobrena iz budžeta JLS, ustanova je dužna da koristi namenski i da u roku od 30 dana od završetka programa podnese izveštaj o realizaciji kulturnih programa i projekata, odnosno projekata za koje su dodeljena budžetska sredstva sa dokazima o namenskom korišćenju finansijskih sredstava.

JASNO ODREĐENA PROCEDURA SPROVOĐENJA JAVNIH KONKURSA ZA FINANSIRANJE I SUFINASIRANJE PROJEKATA U KULTURI

Izmenama i dopunama predviđeno je da organ JLS najmanje jednom godišnje raspisuje javni konkurs radi prikupljanja predloga za finansiranje i sufinansiranje projekata u kulturi, kao i projekata umetničkih, stručnih i naučnih istraživanja u kulturi. Na konkursu pravo učešća imaju ustanove, umetnička i druga udruženja registrovana za obavljanje delatnosti kulture, kao i drugi subjekti u kulturi, osim ustanova kulture čije je osnivač JLS i koji se finansiraju iz budžeta JLS. O izboru projektata prijavljenih na konkurs odlučuje organ JLS, na obrazloženi predlog stručne komisije koju obrazuje organ koji raspisuje konkurs. Članovi Komisije su uglavnom lica koja su izabrana iz reda uglednih i afirmisanih umetnika i stručnjaka u kulturi posebno za svaku oblast

kulturne delatnosti koja je premet konkursa. Članovi Komisije imaju pravo na naknadu za svoj rad, a visinu naknade utvrđuje organ JLS u skladu sa raspoloživim sredstvima u budžetu. Usvojenim izmenama je definisano da se sa izabranim podnosiocima projekata zaključuje ugovor o finansiranju odnosno samofinansiranju. Isplata sredstava iz budžeta JLS vrši se na osnovu rešenja o prenosu sredstava.

Takođe, predviđeno je da organ JLS može zaključiti ugovor o finansiranju ili sufinansiranju projekata u kulturi i bez javnog konkursa, ako se radi o izuzetno značajnom projektu koji nije bilo moguće unapred planirati ukoliko ispunjava najmanje tri kriterijuma koje utvrđuje Vlada svojim aktom. Za pojedinačna davanja može se opredeliti najviše 25% sredstava od ukupne mase odobrenih budžetskih sredstava.

Izmenama Zakona o kulturi preciziran je i period važenja ugovora o sufinansiranju, pa je tako kao krajnji rok važenja određen kraj fiskalne godine.

Propisano je i da inspekcijski nadzor nad primenom zakona o kulturi i propisa koji su doneti na osnovu ovog zakona vrši ministarstvo, dok na teritoriji autononme pokrajine, inspekcijski nadzor vrši nadležni organ autonomne pokrajine kao povereni posao.

VAŽENJE I PRIMENA

Narodna skupština Republike Srbije je 24. januara 2020. godine donela **Zakon o izmenama i dopunama Zakona o kulturi** (“Sl. glasnik RS”, br. 6/2020), koji je **stupio na snagu 1. februara 2020. godine.**

Podzakonski propisi za sprovođenje zakona biče doneti u roku od 6 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Urednik biltena Pravne novosti: Maja Stojanović Kerić, šef Odeljenja za pravni sistem lokalne samouprave
Kontakt: mailto:maja.stojanovic@skgo.org i 011/735-79-35

Možete nas pratiti i preko: